

JANJA VIDMAR

Govno na analizi

(odlomek iz romana *Vodovodar*)

Tisto jutro se je pravzaprav hotel obesiti, čeprav se je potem vse drugače zasukalo. Bilo je petič ali šestič, ko se mu je strgala vrv. Ni mu bilo jasno, kje ga je polomil. Konec koncev je bila njegova mati z notranjskega konca, oče pa z Mirne na Dolenjskem, nihče ni bil bolj slovenski od njega in samomor se mu je zdel bodisi logičen zaključek lastnega nesmiselnega početja bodisi dokaz absolutnega ravnovesja med njim in univerzumom. Pa ni šlo. Nič ni šlo tako, kot si je zamislil.

Potem je nekako sredi sedmega poskusa pozvonilo pri vratih. Zaman je z debelo ladijsko vrvjo okrog vratu vpil, naj počaka, kdor koli je že, da se pošteno in v miru obesi, zvonec je vztrajno bzikal po prostoru. Ni se zmenil zanj. Zbrano se je zastrmel v zveržen žleb na sosednji hiši. V ozkem got-skem oknu natanko nasproti njegovega je opazil starko, ki je z zanimanjem spremljala njegovo početje in med brezplačno predstavo mlatila obložen kruhek. Pogleda ni snela z njegovega obraza niti, kadar ji je proteza izginila v smolnato zapečenem kruhu. Pokazal ji je sredinec in ji obrnil hrbet. Misel, da krivdo za pomanjkanje lastnega dostojanstva spet išče v razvrednotenju intimnosti, je zadoščala, da ga je zapustila prvotna vnema. Moral bi kupiti zavese.

Nerodno in brez pravega žara se je povzpел na pručko, nekaj časa pre-mišljeval, kako bi ohranil samospoštovanje, na katero stran naj zvrne glavo v odločujočem trenutku, da mu jezik ne zleze iz ust, in podobne reči, nato pa je izpod sebe nerodno zbrcal stopničko, ki ga je ločevala od onostranstva, in zabingljal z nogami v prazno. Za en sam, neskončen trenutek je začutil neponovljivo zlitje z univerzumom, njegova zavest je segla onkraj izkustva zavednega in se dotaknila mističnega, kar je nadvse čislal. Potem pa se je vrv strgala in na tla je skupaj z njim zgrmelo tudi dvoje radiatorskih cevi, ki so tekle vzdolž stropa. Povzročil je pravcato razdejanje. Delci prahu so zaplavali v sončni svetlobi, ki je v tistem hipu, osvobojena oblačnega prstana, pričela pleniti po mračni sobi. Po kotih je tu in tam še vedno ujel odmevanje gromoglasnega padca. V stropu so zazijale razpoke, kakor po potresu. Sosedu, sofisticiranemu in izobraženemu gospodu, ki je stanoval nad njim, bi skorajda videl v presredek.

Tako mu ni preostalo drugega, kot da gre odpret, pa čeprav je zvonjenje ob njegovem slovesnem padcu zamrlo.

Krona tega jutra je bil odjek bežečih korakov in skritega heheta na stopnišču, še eden od globalnih vzrokov za njegovo asocialno vedenje. Čredna miselnost. Mladina, ki ji kolektivna zavest pomeni najvišjo stopnjo spoznanja.

Tokrat so se bili zapičili v trak, ki ga je prilepil na vhodna vrata. Nanj je napisal sporočilo za predsednika vlade, če bi kdaj katerega slučajno prineslo mimo. Kad je bilo Tita, bilo je i šita. Neko noč, ko je po beznicah zaman iskal svojega razpečevalca, se mu je namreč v glavi utrnilo, da je njegovega bivanjskega nesmisla morebiti kriv prehod v nov politični sistem. Toda čredna miselnost je, kot je že dolgo pravilno slutil, vsaj med tednom težko prenesla individualna dognanja, ker je nekdo pod trakom z razpršilcem zabeležil: Tle ž'vi ušiv heglovski paradoks.

Po stopnicah se je spustil sofisticiran in izobražen gospod, ki je stanoval nad njim. Aktovka iz kakovostnega govejega usnja, ki je bila videti kakor zajedena v njegove dlani, je pomenila, da se gospod, tako kot vsako jutro, odpravlja na svojo uradniško tlako.

»Dobro jutro, gospod!« ga je vljudno ogovoril, počakal štiri sekunde, preden je nadaljeval: »Spet v službo, kaj?« in potem še dodal: »Vam povem en vic?« in nazadnje, ko so po teracu v pritličju odjeknili gospodovi urni koraki, kriknil: »Ali se vam ne zdi, da predstavlja olika bistven razloček med našim razumom in bitjo?!?!«

Tedajci je na stropu hodnika ugledal novo rešitev. Svetilnik sredi ostrih čeri. Pognal se je v stanovanje in se vrnil z rezervnim zvitkom vrvi. S stola, ki so mu rekli štokerl in je sosedna nanj odlagala korita z rožami, je zbrcal zelenjavo in ga pripravil za vzletno stezo. Naslednjih deset minut si je prizadeval s kavbojskim lasom ujeti kavelj prastarega lestenca na stropu.

Roke so se mu tresle. Nekajkrat jih je skušal umiriti z opazko, da je delo, enako kot spoznanje, možno tudi na podlagi čistega uma. Toda kavelj je izpulil, še preden se je dobro odrinil s stola. Pa še vrv je bila predolga.

Stola ni zlomil. Ne z nogami ne kako drugače. Še kavlja si ni zaril v drobovje. Tudi sosed, ki je prišla preverjat nastalo škodo in mu opsovala mater, ni rekel ne bev ne mev, trdil je, da skuša smisel zmeraj poiskati v rečeh, ki jih ni mogoče osmisлити drugače kot z besedo.

»Kam pa greste?« se je napotila za njim, ko je odločno krenil v kopalnico. Hotela je vedeti, kdo bo pospravil za njim.

»Scat!« S pogledom je bežno ošinil njen vrat. Mogoče bi jo lahko zadavil. A je takoj podvomil v uspeh.

OnĀta je pospravil nazaj v razporek in iz hlačnega žepa potegnil cigareto marihuane. Ni si umil rok, ker je upal, da bo dobila raka od gnusa. Zakašljal je, še preden je prižgal. Džojnte je začel kaditi pri šestnajstih, ker ga je nekdo prepričal, da tobak škodi zdravju. Ampak zaenkrat ni bilo opaziti kakšnega pretiranega izboljšanja.

»Prijavila vas bom,« se je nenadoma oglasila za njegovim hrptom, ko je že pozabil nanjo.

»Kar, ampak ne pozabite, da je dialektični sistem popoln, vi vsi skupaj pa ste paradoks današnje družbe,« je bleknil in si z las otresel prah, ki se je bil s stropa usul nanj. Njegova kopalnica je imela vgrajeno linico, nič večjo od njegove zadnjice. Njena prezračitev je bila tako v sorazmerju z velikostjo izvora smradu. Kadar ga je nekam pritisnilo, je pogledal skozi in se tako prepričal, da ni nobenega sveta v njem. Le tisto skrpucalo tam zunaj, nebo in zemlja za okensko polico, le tisto je štel.

Lep čas je premišljeval, kaj mu je storiti.

Medtem je sosedla mlela o poštenih državljanih, ki da menda tudi obstajajo.

Lahko bi napisal novih deset strani in jih dodal petnajstcentimetskemu kupu, ki ga je čakal na omari.

Njen izbruh je trajal približno sedem minut.

To bi bilo spricho dvanajst tisoč sedemsto devetinštridesetih prebujanj, ki so mu po verjetnostnem izračunu še ostala do smrti, mogoče najbolj smiselno. Veliko je premišljeval o tej zadevi s pisarjenjem. A je navadno pozabil kupiti papir. Potežkal je kovance v žepu. Drobiž je zadostoval kvečjemu za list ali dva. Nak, za dve strani se ne splača napenjati možganov. Preveč bolijo.

Tedajci je iz kupa izrečenih besed izluščil skupek na videz povsem nesmiselno nanizanih črk. Služba. Ponovil je za njo. Služba.

Ženska ga je gledala, kot da mu je na glavi pristal neznani leteči predmet.

Zasikal je in izpustil zrak. Z vršičkom jezika se je dotaknil prednjega neba. Služba. Tercialna identifikacija. Prešinilo ga je, da bi bilo mogoče pametno postati normalen. Sosedin globok vzdihljaj je pričal, da se strinja. S svojim fenomenom superzavesti je tako ali tako ostajal na mrtvi točki. Tudi z osemstotimi stranmi, na katere je pretil svoje indice v zvezi z mislecem kot gibalom človeških odpadnih substanc, ni imel več pravega veselja. Ne nazadnje se ni znal niti ubiti, kot je treba. In po wrigley spearmintu, ki ga je priporočala slovenska stomatološka sekcija, je bolj ali manj rigal kot osel.

Morda je šel ravno zategadelj iskat službo. Zaradi wrigleyja in lastne nedoslednosti. Sosedino prepričanje ga ni dotolklo nič bolj kot sicer. Navsezadnje je bilo normalno življenje edino, ki ga še ni preizkusil.

In tako je po dveh ali štirih urah z Balzacove končno krenil proti Petelinjemu trgu. Sosedo je brcnil v rit. Šla je po neke zidarje, da bi hodnik spravili v red. Naj jih kar pripelje, se je hahljal sam pri sebi, mogoče jih uspe prepričati, da ga živega zazidajo v bajto.

Sijalo je sonce in neke daleč pod njegovimi nogami je bobnela reka. Čutil je njene močne vibracije. Nenadoma ga je obšlo silovito vznemirjenje. Pomislil je, da bi nemara le kazalo še malce poživotariti.

Na sebi je imel svinčeno siv puli, raztrgan pod pazduhami, čezenj pa črno, kot ustnice razpokano usnjeno jakno. Nekoč jo je dobil od nekega policajskega miličnika, ki ga je aretiral zaradi grama ali dveh. Ker ga je zeblo od strahu. Ampak to je bilo tedaj, ko se je še družil z ljudmi.

Žametne hlače je zaradi trebuščka nosil nizko na pasu. Bil je srednje rasti, ne preveč pri tleh. Navadno je v višino meril več ob vikendih. Najmanj pa ob sredah in četrtnih. Ob petkih je potem spet zrasel v pričakovanju sobote.

In potem, bum! Kljub sredi je dobil svojo prvo službo. Najraje bi se ga zakadil ali vsaj dodobra našgal, ampak kot nalašč ni srečal nikogar, ki bi mu bil pripravljen plačati rundo ali dve.

Tista svetovalka Fosičeva je bila blazno spoštljiva do njega. Rekla je, da bo posebej zanj naredila izjemo. Res jo je naredila. Škoda, da ji je pri tem po želodcu krulilo, kot bi ji ga prekopavali z buldožerjem. A ji je bil kljub temu hvaležen, kajti konec koncev je bil deležen novega, nadvse spodbudnega izkustva v množici različnih subjektov s povsem enakimi simptomi postsocialističnega sindroma.

Jasno, da je bil živčen, še preden je vstopil. Seboroični osip je dobil že, kadar je kupoval pivo v štacuni ali po javnih večerjih iskal tipčka, ki ga je zalagal s travo. Najraje bi splezal skozi okno, toda človeštvo se je še vedno podrejalo osnovnim arhitekturnim zakonom in tako mu ni preostalo drugega, kot da se prepusti množičnemu gnetenju svojih organov. Normalno življenje mu je bilo na dosegu roke, ki mu jo je nekdo potegnil s seboj skozi vrata. Nad vhodom bi lahko mirne duše vklesali: Opustite vsako upanje, vi, ki vstopate, pa še bi ostalo dovolj prostora za kak pameten budoarski nasvet.

Nategnjena roka se mu je tresla, ko je prižgal ostanek džojnta. V osrednjem prostoru se je gnetlo pol Graščic. Živa tržnica. Pojma ni imel, da država nateguje toliko ljudi. Nekaj obrazov je napeto buljilo v obvestila na oglasnih deskah. Mislil je, da si na njih puščajo pozdrave.

Postavil se je na rep. Večina ljudi je skušala v zlizanih talnih ploščicah poiskati odgovor na vprašanje, zakaj so prvoligaški zgubarji. Nemara poslušajo odmeve lastnega, a vendarle tako tujega ječanja, ki se priplazi v gluhi tišini noči in ostane do samote blede zore, vstale nad skodelico postane kavne usedline, je hitro načekal v svojo beležnico, od katere se ni ločil niti pod prho.

Robustnemu možakarju za seboj je odstopil prednost pred informacijskim okencem. Nato si je sploh premislil in se vrnil na rep vrste. Polkrožna odprtina ga je navdajala z nezaupanjem. Človek je vanjo vtaknil glavo in kdo ve kaj je potem z njo počela uslužbenka na drugi strani.

»Vsi skupaj drsimo po debelem božjem črevesu in čakamo, da nas odprдне v večne odplake, pesjan,« je obrazložil mrkemu obrazu za sabo, prepaden nad dejstvom, s kolikšno lahkoto je svoje razumevanje sveta prilagodil novonastalim razmeram.

Neka francozinja (to so ženske, ki se pretvarjajo, da nisi njihov tip), v vrsto se prebijajoča s strani, je v njegovih rebrih iskala varno oporo za svoje utrujene komolce. Vsenaokrog obrazi, uprti v tla. Skriti za zaveso sramu. Vedel je, da človeka spoznaš po načinu, s katerim skuša prikriti zadrego.

Po dveh urah mu sploh ni bilo več jasno, kaj počne živ sredi dopoldneva, ki bi se moral pričeti z njegovim poslednjim jutrom. Najprej je hotel pozajtrkovati, potem pa se malce pozabavati z realizacijo smrti. Nazadnje pa čepi sredi pomilovanja vredne množice in čaka na nekakšen odlog agonije, na novo v nizu kratkih pomilostitev.

Dekletu za okencem se je približal za cel meter. S te razdalje je bilo dobro opaziti, s kolikšno plastjo pudra je prikrila svoj obraz. Da se ji ne bi kdo preveč približal. Prirasel k tisti prazni ribiški mreži v prsih.

»Enkrat zombi, vselej zombi!« se je zadril s slinastim džojntom, prilepljenim na spodnjo ustnico.

Opazoval je mavčno oblogo na dekletovih licih. Ubožica, za en sam smehljaj bi potrebovala sveder. Vsi skupaj tiščimo glave med drogove kletke in preizkušamo panterjevo čuječnost, je nemudoma zapisal nov stavek svojega ultrasintetičnega romana.

»Vi niste Rilkejevi panterji,« je podučil ljudi okrog sebe, »jaz sem panter, kapirate, vi ste samo jekleni drogovci, ki mi zastirate pogled na svet. Umaknite se, ker nič ne vidim ...«

Vendar so se jekleni drogovci razmikali počasi, prepočasi, da bi ubežal paniki. V vrsti ga je pričelo dušiti. Ljudje so bili levo in desno, pa zadaj in spredaj, zgoraj in spodaj. Gomazeli so mu pod supergami, loteval se ga je glavobol. Mehkoba in obenem oglatost njihove prisotnosti ga je pripeljala na rob historije.

Do okenca je potem prilezel, ko je bilo uradnih ur že skoraj konec. Množica se je redčila. Skupaj z njim je vztrajalo le še nekaj sumljivih osebkov, ki so na rebrih radiatorjev sloneli negibno, kakor jata mrhovinarjev.

Dekle ga je zdolgočaseno pogledalo: »Želite?«

»Noge me bolijo,« se je pritožil in komolce naslonil na lesen pult, tako kot je to videl početi druge.

»Kaj želite?« je nestrpnost ponovila in s prsti pobobnala po mizi.

Sovražil je ljudi, ki so oglušeli, kadar je spregovoril.

Iz žepa jopiča je izvlekel osebno izkaznico.

»Ne vem, službo bi rad.«

»Mi ne delimo služb,« je odvrnila, ne da bi dvignila pogled s svojih nohtov. »Službo si morate poiskati sami. Mi vam samo pomagamo.«

»Kaj mi pomagate?« je nagubal čelo in izvlekel beležnico. Svoji duhovni vodnici je nameraval poročati o tej mrhi.

»Ja, da si jo poiščete!« je končno dvignila pogled z okrušenega laka na kazalcu.

Široko je razprl oči, še rezervni par bi spravil v vsako očesno jamico: »Se pravi, jaz si iščem službo, in ko jo najdem, mi vi pomagate, da jo poiščem. Blazno izvorno! Kako mi pomagate? Kaj pa dobim? Zemljevid mesta, ali kaj?«

Dekle je pogledalo v računalnik: »Ste že bili pri nas?«

»Ne,« je priznal. Kaj bi lagal. Drugim delo veliko bolj pristaja.

»Ste bili že zaposleni?» je vzdihnila.

»Ne verjamem v empirizem,« je zastokal. Za vzdihovanje je seveda porabil neprimerno več zraka, zato ji je papirje na mizi kar privzdigovalo.

»Stopite v sobo številka trinajst k naši svetovalki!« mu je velela in za njegovim ramenom s pogledom iskala nov obraz.

Stopil je na dolg, medlo osvetljen hodnik. Neka gospa z nizom biserov okrog vratu je prav tedaj zaklepala vrata pisarne. Ga. Milenka Fosič, svetovalka, je pisalo na zidni ploščici, pod številko trinajst. Očitno je bila namenjena na malico. Njeni biseri bi potrebovali več svetlobe. Na njenem vratu so bili videti kot ozek povej, kakor šivi odrezane glave.

»Za vas bo bolje, da me takoj sprejmete, ker mi bo vsak hip razčesnilo glavo in potem ne bom več odgovarjal za stvor, ki bo skočil iz nje ...« ji je natvezil, ko ji je zaprl pot.

Bržkone se je z njegovo glavo resnično dogajalo nekaj neobičajnega ali pa gospa Milenka Fosič s svojo pisarno številka trinajst preprosto ni imela sreče, kajti po napadu kadilskega kašlja, s katerim je prikrivala kruljenje praznega želodca, je zaman skušala izvleči ključ iz ključavnice. Nazadnje ji ni preostalo drugega, kot da pokliče hišnika, ki se je jel ubadati s ključem,

Velika žival samote

njega pa povabi v svetlo pisarno z velikim stropnim ventilatorjem. Pravzaprav ni mogel reči, ali je bilo v pisarni tudi kaj pohištva, razen dveh stolov, na katera sta sedla z Milenko Fosič, in mize, na katero je Milenka Fosič naslonila svoje komolce, ker mu je pogled takoj prikovalo k stropu. Ventilator je bil resda podoben letalskemu propelerju, vendar v nobenem primeru ne bi vzletel s petnajst let starejšo žensko, ki se bo vsak hip zadavila z umetnimi biserji. Poleg tega se je pred sedemdesetim letom nameraval odlepiti od tal samo v specifičnem primeru, ki se mu je to jutro že dvakrat izjalovil.

»Izvolite, sedite,« je rekla Milenka Fosič. »Moje ime je Milenka Fosič. Pa vaše?«

»Nik Keršič.«

»Povejte mi, ste prvič pri nas?«

»Prvič,« je nelagodno priznal in strmel v tanko pozlačeno verižico, ki je visela z ventilatorja. »Prvič, ampak počutim se, kot bi bil stotič ...«

Z zanimanjem je strmela vanj. Rusinja. To je ženska, ki takoj navali. Postalo mu je vroče. Čeprav rusinjam načeloma ni zaupal.

»Vaša izobrazba?«

Njene oči so bile prav prekleto vlažne. Kot surovo meso. Lesketajoče. Obljubljale so vraga in pol. On pa je hotel samo ubogo službo. Pa še v to ni bil povsem prepričan.

»Filozof, vendar diplomo kot konstanto zavračam.«

»In kaj trenutno počnete? Kako vzdržujete delovne navade?«

Skomignil je: »Na železniško postajo hodim.«

Tipkovnica je štopotala kot dežne kaplje po oknu.

»Aha, ste tam honorarno zaposleni?« je dvignila pogled in ga ošinila z nekakšnim medlim pričakovanjem.

»Sedim na železniški ograji in gledam vlake,« je odvrnil, potem pa se prepustil nasladnemu razmišljanju o zlati vrvtici, zavozlani okrog njegovega vratu, medtem ko ventilatorjeva krila škripajoče poljejo skozi zatohli zrak.

Njene oči so zrasle za dobro številko.

»Načeloma tega sicer ne počnem ...« je zapredla in si obliznila spodnjo ustnico, »ampak za vas bom naredila izjemo ...«

Usta mu je razpotegnilo v nasmešek. Lepe zobe je imel. Bele in široke. Otroški smehljaj. Z malčkom v sebi bi znal ukaniti marsikatero žensko, da bi ga privila k prsim in mu ponudila bradavico. Če bi znal.

»Izjemo?« je ponovil. »Dobim zemljevid Graščic vnaprej?«

Zanimanje v njenih očeh je uplahnilo.

»Pogledala bova v terminal,« je rekla s suhim glasom, ki je izdajal, da se ni preveč dobro odrezal v tistem, kar je od njega pričakovala, in z roko segla k biserom.

Nič več ga ni spraševala. Primaknila se je bliže k monitorju. Njene ustnice so bile razprte, s prsti je drsela po tipkah. Zdelo se mu je, da ji pogled, kljub

očem, uprtim v podatke na ekranu, spokojno počiva na njegovih intelektualnih prsih. Na njih bi lahko trl aksiome.

»Na osnovni šoli potrebujejo diplomiranega psihologa, svetovalca ... Aja, vi ste filozof ...« Pomenljivo se je nasmehnila. »Bi vas kljub temu zanimalo pedagoško delo?«

Odkimal je. Ni verjel v otroštvo.

»Kaj pa delo tajnika v društvu upokoјencev? Ne, najbrž ne ... Koliko ste stari?«

Pomislil je. Že dolgo mu ni nihče postavil tako osebnega vprašanja.

»Zdi se mi, da trideset ...« je bil zbezan.

»Seveda, tukaj zahtevajo izkušnje ...« Osuplo je dvignila pogled. »Zdi se vam, da ste stari trideset let???«

»Zakaj?« je skomignil. »Se vam zdim starejši?«

Vzdihnila je in zmajala z glavo.

»Nič nimam za vas. Znete še kaj ... sploh kaj?«

Sklenil je, da bo prezrl posmehljivi ton njenega glasu in z njo opravil v prihodnjem življenju.

»Kaj pa vem ... Determiniran sem za filozofa ...« se je potopil v razmišljanje.

»Ste kaj praktični? Z rokami?« je bila vljudna. S pogledom je nestrpno ošini-la uro. Njene oči so bile zdaj suhe kot pušcavski pesek.

Namrdnil se je. Težko se je zbral. Ženska ga je očitno zapeljevala. Oglašanje njenega želodca mu je šlo do živega. Sam ni nikoli zajtrkoval pred tretjo ali četrto popoldne.

»Tveganje ubija iluzije ... No ja, prav ...« se je potem vdal.

»Mogoče ste rojeni za komercialo ...« je hladno dejala in se presedla.

»Ne vem, večeje znam popravljat ...« je bleknil na slepo, »pri nas doma sem zmeraj odmašil vse odtok ...« Mogoče je zvenelo dvoumno, toda mislil je povsem resno. »Moja mati pravi, da vodovodarjev nikdar ni, ko jih potrebuješ ...«

»Kakšno naključje ...« je spregovorila prav počasi. »Moj svak je vodovodar. Svojo firmo ima. Slišala sem, da potrebuje pomočnika. Mi dovolite, da ga pokličem?«

Sranje, je pomislil, Milenka ne mara intelektualnih prsi! Izvlekel je beležnico, a jo je kmalu zatem spet pospravil v žep.

Gospa Fosič je mlela v slušalko: »Fric, jaz sem, ljubi ...«

Zastrigel je z ušesi. Ljubi? Svak? Še sreča, da že dolgo ni zašel med ljudi.

»... ne, hvala, borza še ni poplavljenjena ... Ti, tukaj imam nekega filozofa, ki bi bil fantastičen vodovodar ...«

Po dveh minutah je sprejel ponujen listič z naslovom in odšel, ne da bi s pogledom enkrat samkrat ošini-l ventilator, ki je kakor orjaški pajek čemel na stropu.

Pred vrati pisarne je resignirano potegnil beležnico iz žepa. Ko z življenja odstremo še zadnjo tančico, nam ostane samo govno, je bil zapisal pred dekletom z mavčnim odlitkom namesto obraza. Takrat ni še nič kazalo na

to, da bo kopal po dreku in ga skušal razvrstiti po deblih in vrstah, kar je na neki način pomenilo, da se je mogoče že pri tridesetih dokopal do resnice.

Hitel je proti izhodu. Diplome so zaman, prihodnost tiči v kanalizaciji, je dejal mimoidočemu, potem pa zavil na Balzacovo. Moral je poiskati tega tipa, Frica. Nemara pa tiči v izločkih še kakšna prezrta resnica. Ljubite se, preden vas odplakne! Navezujte pristnejše odnose s svojimi fekalijami, mor-da jih boste nekoč še krvavo potrebovali!

Petelinji trg je ostal za njim. Krenil je po Gobovi in prečkal Dularjevo, ki jo je sekala. Med starimi hišami je lebdel zarotniški molk. Njihove strehe je oblivala čepica sončnih žarkov. Kot bi se družba starih, molčečih gospa zbrala na redni partiji bridža. Kdo ve zakaj je postal lačen.

Nad nekim vhodom, videti je bil več kot primeren za potovanje v središče zemlje, je rjavela tabla z napisom ODPLAKA, d. o. o.

Prijel je za kljuko, a mu je ostala v roki. Skrbno jo je odložil na nizek zidni pas, ki je tekel ob razbrazdani steni do stopnišča. Temačen hodnik je zaudarjal, tako kot se za temačne hodnike spodobi.

Stopil je na dvorišče, polno ničvredne krame. Okrog njega so bile v polkrogu razvrščene lesene garaže, podobne drvarnicam, z vrati, zbitimi iz ozkih, hrpavih desk, on pa je iskal ravnovesje med željo po begu in potrebo po izkustvu. Na prvi delovni dan v življenju je težko ohraniti zdravo pamet.

Pred eno od garaž je stal nov peugeot boxer. Napis na drsnih vratih je obljubljal, da bo ODPLAKA, d.o.o. svoje storitve opravila HITRO, NATANČNO, KVALITETNO.

Nad garažami je bila speljana vrsta odprtih hodnikov. Med njimi balkoni, na njihovih ograjah kak ducat golobov. Prav primernih za sranje po glavah. Na nekem balkonu je visel kup velikanskih modrcev. Izbuljil je oči. Prave nakupovalne košarice. Zdaj je bil sestradan.

Odločno je zakorakal po steptani zemlji, pohodil bujne zaplate plevela in brcnil v staro, pocinkano kopalno kad. Votlo je zadonelo. S koleno je odrival zverženo pločevino in kup rjastih kanalizacijskih cevi iz prve svetovne vojne. Nekaj podgan se je vztrajno upiralo nenadni deložaciji.

V tistem hipu je na nekih vratih zrasla gora mesa v elegantni obleki.

»Kaj je?» je zagrmelo po dvorišču.

Po zraku je zvrtničilo bel pesek. Nekaj zrnca mu je sedlo na ovratnik jakne.

»Mmmilennnka mmme poššilja,« je zajecjal in odskočil.

»Kaaaj?» se je raztogotila masa v tvidu. »Tudi ti kavsas bratovo ženo?»

»Zzzzaradi ssss ... službe sem pppprišel ...« je potreboval celih petnajst sekund za svojo obrambo. V tem času bi lahko normalen nasilnež z njegovimi ostanki pognojil celo njivo.

Orjak je priprl oči.

»Milenka je sicer rekla, da si filozof, ampak mi vseeno ne zgledaš kot tip, ki koplje po dreku ...« je zagodrnjal in iztegnil lopatasto dlan, na katero so bili kot gomolji nasajeni kratki, debeli prsti.

Previdno sta si segla v roke.

Orjakov stisk je bil mlahav, kar je bilo spričo njegovega gromozanskega telesa povsem razumljivo.

»Vedi, da sem prejšnjega poba nagnal, zato ker med delovnim časom ni delal drugega kot malical in se dol dajal s strankami ...« je Fric povedal svoj sonet in mu požugal z gomoljem pred nosom.

»Brez skrbi, ko z življenja odstremo še zadnjo tančico, nam itak ostane samo drek,« je naredil kratek eksistencialni povzetek in se potrepil po notranjem žepu, kjer je imel spravljeno beležnico. »Pogrontal danes opoldne na borzi. Kul, ha?«

Fric ni rekel ne bev ne mev. Samo zavzdihnil je in mu z roko pomignil, naj mu sledi.

Vstopila sta v mračno luknjo z lesenitnimi ploščami na stropu in nepreglednimi metri mrežastih polic. Vsenaokrog kupi cevi, vijakov, raznoraznih tesnil in orodja. Orodje je ležalo povsod po kotih, celo na pultu ob stari železni blagajni. S takim kupom bi lahko razstavil svet, ga je spreletelo. Ga snel s tečajev. Razstrelil vsako molekulo tega bednega, gnusobnega, prenatrpanega planeta.

»Evo, tu imaš kombinezon,« mu je Fric vrgel v naročje umazano gmoto zakrpanega platna.

Smehljaj se je. Dobro se je počutil med svinjarijo.

»Da mi ne bi slučajno prodal torbe z orodjem!« ga je šef nezaupljivo opazoval.

Sezul si je superge z belimi gumijastimi kapicami in sramežljivo zlezel v smrdljivega pajaca. Delovna obleka ga je vezala v koraku. Jajca mu je stisnilo v levo hlačnico. Na hrbtu je opazil rumen napis. Postal je odplaka. Nič zato, bil je trpežen. Trpežnejši od kombinezona, ki mu je mečkal moda.

Odplaknilo ga je za Fricem, ki si je pred delavnico nervozno prižgal cigareto na čiku.

»Pridi sem!« mu je velel, ko si je s hrbtiščem dlani obrisal slino z brade. Ob razburjenju mu je skozi škrbino med spodnjimi zobmi pricurljala kislja progga. In sedaj je bil nedvomno razburjen. Tako razburjen, da je v usta vtaknil vžigalico in jo hotel prižgati s cigareto.

»Posluš', ta velike posle bom vodil jaz, drobiž pa ti, da mi ne bi kaj sral,« je rekel in se pretvarjal, da z vžigalico beza ostanke kosila iz ust. »Glej, da boš prijazen do strank, ampak brez štale! ... Preberi, kaj piše tamle na kombiju!«

Njemu pa je zastal dih.

Tedaj jo je prvič uzrl.

Za očmi ga je zapeklo. Kakor da bi mu dolgo rezilo prebodlo zrklo in mu njeno podobo pribilo na dno lobanje. Pogoltnil je slino. Med zobmi ni imel reže, a mu je z brade tanek curek kljub temu canknil na novo delovno obleko.

Stala je natanko sredi vhoda v hodnik. Njena glava pod obokom. Kot v okviru stare meščanske fotografije. Zdelo se je kot eden Kristusovih ču-

dežev, tisti s hojo po vodi. Tudi ona se je z nogami komajda dotikala zemlje. Tisto, s čimer se je dotikala, je bilo ozko, nežnih vijug, zagorelo in mično. Če je priprl oči, jo je videl oblečeno v lipov list s črnimi pikami. Ko jih je spet razprl, je bila ovita v travnato zeleno obleko. Pike pa so se znašle tam zato, ker se mu je delalo črno pred očmi.

Bila je naravna svetlolaska. Videl je svetle dlačice na njeni nadlakti. Razložil rjave bunčice ob robu njenih modrih šarenic in trepalnice, svetle na konicah. Pognal se je med njene ustnice in ...

»No, preberi!« je zahteval Fric.

»Odplaka, d. o. o. ...«

»Ma ne to, spodaj preberi!«

... si globoko oddahnil, končno je bil doma.

»Hitra, natančna, kvalitetna ...« je zahropel, pogled pa mu je zalilo vzhičenje.

Fric mu je v roke potisnil listek. Žepe je imel polne lističev. Vsakomur, kdor se je podrgnil obenj, je zapustil listič s svojimi navodili.

»Tukaj imaš naslov prve stranke ... Pa glej, da ne padeš v drek!« mu je naročil Fric.

»Ko z življenja odstremo še zadnjo tančico, nam itak ne ostane drugega,« je mehanično ponovil in vonjal smrečje v njenih laseh.

Fric ga je pehal proti razmajani katri. To je, sodeč po videzu, v trdnem agregatnem stanju obdržala le vsakodnevna molitvica.

»Pojdi delat, poba!«

Žalostno je odtrgal vrata katrce in vzdihnil: »Kakršno filozofijo si narediš, tako ležiš!«

Vrgel se je na sedež, ki je izviral še iz časov, ko so jih polnili s slamo, in dolgo brkljal sem in tja, preden mu je uspelo vrata zatakni v rjast okvir pločevine. Med rebri gumijastega predpražnika na tleh je opazil stopljeno črtalo za ustnice in uporabljen kondom. Z nogo se je previdno dotaknil stopalke za plin. Kazalo je, da bo odpadla, če jo bo uporabljal.

»Hej, šef!« ga je poklical, ko se je ta v peugeotu prizibal mimo. »Kako pa se voziš v tem?«

»Z božjo pomočjo,« je odvrnil direktor in v usta vtaknil cigaro, zavito v staniolni papirček. »Tisto frulo pa kar pozabi, poba ... Njen mož ima tukaj blizu draguljarno. Sto očenašev sem že zmolil, da bi jima crknila kanalizacija, pa da pridem jaz na sceno, ampak zgleda, da nič ne serjeta ... No, servus!«

Svetlolaska je izginila.

